

DEKLARACIJA O OTVORENOSTI PARLAMENATA

Rezime

Cilj

Deklaracija o otvorenosti parlamenata, predstavlja poziv organizacija civilnog društva koje se bave praćenjem rada parlamenata (engl. parliamentary monitoring organizations, PMO) nacionalnim parlamentima, podnacionalnim i transnacionalnim zakonodavnim tijelima da se obavežu na otvorenost i omogućavanje sudjelovanje građana u radu parlamenta. PMO-i postaju sve više prepoznati po ulozi koju imaju u omogućavanju građanima da imaju lakši pristup informacijama o radu parlamenata, osnaživanju kapaciteta građana za sudjelovanje u parlamentarnim procesima i povećavanju odgovornosti parlamenata. Osim što imaju snažan interes za zagovaranjem boljeg pristupa informacijama o radu vlasti i parlamenata, PMO-i također prepoznaju i potrebu za jačanjem dijaloga za suradnju s parlamentima u svijetu o pitanjima parlamentarne reforme. Namjera ove Deklaracije nije samo pozvati na djelovanje, već ona predstavlja i osnovu za dijalog između parlamenata i PMO-a o unapređenju otvorenosti vlasti i parlamenata, i osigura da ova otvorenost vodi ka većoj uključenosti građana, većoj odgovornosti predstavničkih institucija i konačno, demokracijom društvu.

Povijest

O Deklaraciji, koja se oslanja na različite dokumente potvrđene od strane međunarodne parlamentarne zajednice, u početku se raspravljalo na konferenciji PMO lidera koju su zajednički organizirali Nacionalni demokratski institute, Zaklada Sunlight i Latinoamerička mreža za legislativnu transparentnost, sa sjedištem u Washingtonu D.C. Konferencija je održana od 30. travnja do 2. svibnja 2012. godine, uz podršku mreže Omidyar, Instituta za otvoreno društvo, Nacionalne zadužbine za demokraciju, Instituta svjetske banke i Veleposlanstva Meksika u SAD-u. Nadopunjena deklaracija koja odražava konsenzus među sudionicima konferencije je zatim ponovo razmatrana na konferenciji o Otvorenim legislativnim podacima u Parizu, koju su organizirali *Regards Citoyens*, *Centre d'études européennes de Sciences Po* i *Médialab Sciences Po*, od 6. do 7. srpnja 2012. Nacrt je stavljen na uvid javnosti na internetu od 11. do 31. srpnja 2012. Konačna verzija deklaracije, koja je dostupna na internetskoj stranici OpeningParliament.org, objavljena je na Svjetskoj e-parlament konferenciji u Rimu na Međunarodni dan demokracije, 15. rujna 2012. godine.

Opseg deklaracije

Promoviranje kulture otvorenosti: Informacije o radu parlamenta pripadaju javnosti. Parlamentarne informacije trebaju biti dostupne građanima za daljnje korištenje ili daljnju objavu, uz moguća ograničenja koja su usko definirana zakonom. Kako bi se omogućila kultura otvorenosti, parlament mora donijeti mjere koje će osigurati inkluzivno sudjelovanje građana i

¹ Redovno ažuriranu kompilaciju najboljih praksi i komentara na Deklaraciju pogledajte <http://www.openingparliament.org/declaration>.

slobodno civilno društvo, omogućiti učinkovito praćenje rada parlamenata, i snažno zaštititi ova prava kroz svoju nadzornu ulogu. Parlament će također omogućiti građanima pravnu zaštitu u slučajevima kada žele iskoristiti svoje pravo na pristup informacijama o radu parlamenta. Parlament ima afirmativnu dužnost da potiče razumijevanje građana o funkcioniranju parlamenta i razmjenjuje dobre prakse s drugim parlamentima u cilju povećanja otvorenosti i transparentnosti. Parlament će surađivati s PMO-ima i građanima, kako bi informacije o radu parlamenta bile kompletne, točne i pravovremene.

Osiguravanje transparentnosti informacija o radu parlamenta: Parlament će usvojiti politike koje osiguravaju proaktivnu objavu informacija o radu parlamenta i periodično vršiti pregled tih informacija, kako bi se iskoristile prepoznate nove dobre prakse. Informacije o radu parlamenta uključuju informacije o ulozi parlamenta i njegovoj funkciji, kao i informacije nastale tijekom zakonodavnog procesa, uključujući tekstove predloženih zakona i izmjena i dopuna zakona, glasanje, dnevni red i raspored aktivnosti parlamenta, zapisnike sa plenarnih sjednica i sjednica odbora, arhivske informacije i sve druge informacije koje ulaze u okvir izvještaja o radu parlamenta, kao što su npr. izvještaji o parlamentu ili izvještaji napravljeni od strane parlamenta. Parlament će pružiti informacije o upravljanju i administraciji parlamenta, zaposlenicima u parlamentu kao i sveobuhvatne i detaljne informacije o proračunu parlamenta. Parlament će pružiti informacije o biografiji, aktivnostima i poslovima u koje su uključeni zastupnici, uključujući i sve informacije koje su građanima potrebne za donošenje suda o njihovom integritetu i poštenju, kao i potencijalnim sukobima interesa.

Olakšavanje pristupa informacijama o radu parlamenta: Parlament će osigurati da informacije budu široko dostupne svim građanima bez diskriminacije, putem više načina informiranja, uključujući neposredno promatranje, tiskane medije, radio i emitiranja uživo ili na zahtjev na internetu. Fizički pristup parlamentu bit će omogućen svim građanima uz ograničenja u vezi sa kretanjem i sigurnošću, s jasno definiranim i javno dostupnim politikama koje omogućavaju pristup medijima i promatračima. Informacije o radu parlamenta će također biti besplatne, na svim službenim i radnim jezicima, i preko alata kao što su sažeci pisani jednostavnim jezikom, što će omogućiti da informacije budu razumljive širokim slojevima građana.

Omogućavanje elektroničke razmjene informacija o radu parlamenta: Informacije o radu parlamenta će biti objavljene na internetu u otvorenom i strukturiranom oblicima, koji građanima omogućuje da ih analiziraju i ponovo upotrebljavaju pomoću širokog raspona raznih tehnoloških alata. Informacije će biti povezane s drugim povezanim informacijama, i lako pretražive, odnosno, dostupne za preuzimanje s interneta u paketu, kako bi se potaknuo razvoj novih tehnologija za njihovo korištenje. Internetske stranice parlamenata omogućavaju komunikaciju s građanima čak i u društvima s ograničenim pristupom internetu, uz pristup informacijama preko posrednika koji mogu te informacije dalje dijeliti s građanima. Web stranice parlamenata će nastojati koristiti interaktivne alate aktiviranja građana, a građanima će se omogućiti pristup informacijama i putem mobilnih uređaja i usluge dojava. Parlament će dati prednost korištenju formata koji nisu u privatnom vlasništvu, besplatnim programima i programima koji su slobodni za distribuciju. Parlament ima obavezu da osigura dostupnost informacija o svom radu putem novih tehnologija, garantirajući zaštitu privatnosti onih koji pristupaju informacijama.

DEKLARACIJA O OTVORENOSTI PARLAMENATA

Preambula

BUDUĆI DA su inkluzivni, odgovorni, pristupačni parlamenti i zakonodavne institucije koji su sposobni da reagiraju i pružaju odgovore ključ demokratizacije zbog svojih ustavnih ovlasti da donose zakone, zastupaju građane i nadgledaju provođenje izvršnih politika, i odražavaju interese građana;

BUDUĆI DA otvorenost parlamenata omogućuje građanima da budu informirani o njihovom radu, potiče građane da se uključe u zakonodavni proces, omogućuje građanima da parlamentarne zastupnike drže odgovornima i da zastupaju interese građana;

BUDUĆI DA da su prava građana da sudjeluju u upravljanju i imaju pristup informacijama o radu parlamenata utvrđena međunarodnim propisima o ljudskim pravima² i međunarodnim standardima i normama za demokratske parlamente usvojenim od strane međunarodne parlamentarne zajednice³, i budući da su međunarodne institucije postavile snažan temelj za otvorenost parlamenata putem interneta⁴;

BUDUĆI DA je početak digitalne ere iz temelja promijenio kontekst javne upotrebe informacija o radu parlamenata i očekivanja građana po pitanju dobrog upravljanja, i budući da razvoj novih tehnologija potiče analizu i ponovnu upotrebu informacija o radu parlamenata, obećavajući izgradnju zajedničkog znanja i informiranje predstavničke demokracije;

BUDUĆI DA različitosti u tradicijama, iskustvu, resursima i kontekstu mogu utjecati na pristup koji parlament zauzima po pitanju unapređenja otvorenosti, one ne umanjuju značaj unapređenja parlamentarne otvorenosti i transparentnosti;

BUDUĆI DA potrebu za parlamentarnom otvorenošću nadopunjuje potreba za širom otvorenosti vlasti i budući da mnoge vlade surađuju s civilnim društvom kroz inicijative kao što su Partnerstvo za otvorenu vlast, sa ciljem razvoja obaveze čije je izvršenje moguće pratiti, kako bi se ostvarila transparentnija, efikasnija i odgovornija vlast;

² U okviru članaka 19. i 21. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i članaka 19 i 25 Međunarodnog sporazuma UN o građanskim i političkim pravima.

³ Ove norme i standardi uključuju i dokumente kreirane i usvojene od strane Međuparlamentarne unije, Foruma parlamentarne asocijacije Commonwealtha, *Assemblée parlementaire de la Francophonie*, i Parlamentarne konfederacije Amerika.

⁴ Međuparlamentarna unija i UN-ov odjel za gospodarstvo i društvene poslove. *Vodič za internet stranice parlamenata, ožujak 2009.*

BUDUĆI DA je sve veći broj organizacija civilnog društva koje se bave praćenjem rada parlamenta i pružanjem podrške, koje žele surađivati i imati značajnu ulogu u jačanju demokratske odgovornosti parlamenata, i traže pristup parlamentarnim informacijama kako bi tu ulogu uspješno odigrale, i budući da postoje brojni presedani snažne suradnje između parlamenata i organizacija za praćenje rada parlamenta (PMO-a) koji svjedoče o naporima za većom otvorenosti parlamentarnih informacija;

STOGA, predstavnici PMO zajednice su razvili sljedeća načela parlamentarne otvorenosti, i zalagat će se za njihovo promicanje.

Promicanje kulture otvorenosti

1. Priznavanje informacija o radu parlamenta kao javnog vlasništva

Informacije o radu parlamenta pripadaju javnosti. Treba omogućiti građanima da koriste i objavljuju informacije o radu parlamenta u cjelini ili dijelove tih informacija. Svi izuzeci i ograničenja ovog principa će biti određeni zakonom.

2. Unapređenje kulture otvorenosti putem zakona

Parlament ima obavezu predlaganja zakona, internih pravilnika i kodeksa ponašanja, koji stvaraju poticajno okruženje koje građanima jamči pravo na pristup informacijama o radu vlasti i parlamenata, promovira kulturu otvorene vlasti, omogućuje transparentnost političkog financiranja, jamči slobodu izražavanja i okupljanja i osigurava uključivanje civilnog društva i građana u zakonodavni proces.

3. Zaštita kulture otvorenosti kroz nadzor

Ispunjavajući svoju nadzornu funkciju, parlament će garantirati da se zakoni koji osiguravaju otvorenost vlasti efikasno provode, da vlast radi u potpunosti transparentno i promovira kulturu otvorenosti.

4. Promoviranje građanskog obrazovanja

Parlament ima obavezu aktivno promovirati građansko obrazovanje javnosti, osobito mladih, promičući razumijevanje parlamentarnih pravila i procedura, rada parlamenta, kao i ulogu parlamenta i zastupnika.

5. Uključivanje građana i civilnog društva

Parlament ima obavezu aktivno i bez diskriminacije uključivati građane i civilno društvo u parlamentarne procese i postupke donošenja odluka, kako bi uspješno zastupao interese građana i učinio djelotvornim pravo građana da podnose predstavke.

6. Zaštita neovisnog civilnog društva

Parlament ima obavezu podržavati mjere koje organizacijama civilnog društva osiguravaju slobodan rad bez ograničenja.

7. Omogućavanje uspješnog praćenja rada parlamenta

Parlament će prepoznati prava i dužnosti civilnog društva, medija i opće javnosti da prate rad parlamenta i parlamentarnih zastupnika. Parlament će se uključiti u savjetovanje s javnošću i organizacijama civilnog društva koje prate rad parlamenta, kako bi se poticao uspješan monitoring i smanjile barijere u pristupu informacijama o radu parlamenta.

8. Razmjena dobrih praksi

Parlament će aktivno sudjelovati u međunarodnim i regionalnim razmjenama dobrih praksi s drugim parlamentima i organizacijama civilnog društva, u svrhu povećanja otvorenosti i transparentnosti informacija o radu parlamenta, poboljšanja korištenje informacija i komunikacijskih tehnologija i ojačalo poštivanje demokratskih načela.

9. Osiguravanje pravnih sredstava

Parlament će usvojiti zakone koji će građanima osigurati djelotvoran pristup korištenju pravnih ili sudskih sredstava u slučajevima kada se pristup informacijama o radu vlasti ili radu parlamenta osporava.

10. Širenje potpunih informacija

Informacije o radu parlamenta koje su dostupne javnosti bit će što je moguće potpunije, i odražavati potpunost parlamentarnog rada, uz uske i precizno definirane iznimke.

11. Pružanje pravovremenih informacija

Informacije o radu parlamenta će biti pravovremeno pružene javnosti. Opće je pravilo da informacija bude ponuđena u realnom vremenu. U slučaju da to nije moguće, informacije o radu parlamenta će se pružiti javnosti, čim budu interno dostupne.

12. Osiguravanje točnih informacija

Parlament će osigurati proces čuvanja službenih podataka i garantirati da informacije koje objavljuje u javnosti budu točne.

Osiguravanje transparentnosti informacija o radu parlamenta

13. Usvajanje politika o transparentnosti rada parlamenta

Parlament će usvojiti politiku pružanja informacija o radu parlamenta, kao i oblik u kojem će ove informacije biti objavljene. Politika transparentnosti rada parlamenta će biti dostupna javnosti i odredit će se uvjeti za njen periodični pregled, kako bi se mogla iskoristiti prednost tehnoloških inovacija i dobrih praksi. U slučaju da parlament nema neposrednih kapaciteta da objavi sveobuhvatne informacije o svom radu, treba razviti partnerstvo s civilnim društvom, kako bi se osigurao širok javni pristup informacijama o radu parlamenta.

14. Pružanje informacija o ulogama i funkcijama parlamenta

Parlament će pružiti informacije o svojoj ustavnoj ulozi, strukturi, funkcijama, internim pravilima, upravnim postupcima i procedurama rada, kao i informacije o parlamentarnim odborima.

15. Pružanje informacija o parlamentarnim zastupnicima

Parlament će građanima pružiti dostatne informacije o kvalifikacijama zastupnika, stranačkoj pripadnosti, njihovom izbornom mandatu, funkcijama koje obavljaju u parlamentu, prisutnosti, o identitetu njihovog osoblja, kao i sve druge informacije koje zastupnici žele otkriti o sebi i svojim referencama. Kontaktne informacije zastupnika i uredima i klubovima zastupnika također će biti dostupne javnosti.

16. Pružanje informacija o osoblju zaposlenom u parlamentu i administraciji

Parlament će pružiti informacije o svom upravnom radu, strukturi osoblja zaduženog za upravljanje i provođenje parlamentarnih postupaka. Informacije o kontaktima osoblja odgovornog za pružanje informacija javnosti trebaju biti javno dostupne.

17. Informiranje građana o dnevnom redu parlamenta

Dokumentacija koja se odnosi na raspored rada parlamenta bit će dostupna javnosti, uključujući kalendar održavanja sjednica parlamenta, informacije o rasporedu glasanja, redoslijedu aktivnosti i rasporedu sjednica odbora. Osim u rijetkim situacijama koje se odnose na donošenje zakona po hitnom postupku, parlament će dovoljno unaprijed obavijestiti javnost i civilno društvo, kako bi oni mogli dati svoj doprinos u vezi s pitanjima koja se razmatraju.

18. Uključivanje građana u kreiranje Nacrta zakona

Nacrti zakona će biti dostupni javnosti i objavit će se nakon predlaganja. Uočavajući potrebu građana da budu u potpunosti informirani i budu u mogućnosti da daju svoj doprinos predmetima o kojima se raspravlja, parlament će nastojati da javnosti pruži pristup pripremljenoj analizi i popratnim informacijama, kako bi se olakšalo široko razumijevanje rasprava javnih politika u vezi s predloženim zakonom.

19. Objavljivanje izvještaja o aktivnostima odbora

Izvještaji o aktivnostima odbora, uključujući pripremljene i dobivene dokumente, iskaze svjedoka na javnim saslušanjima, transkripte i izvještaje o djelovanju odbora, trebaju ažurno biti objavljeni.

20. Evidencija glasanja zastupnika

Kako bi se osigurala odgovornost zastupnika prema biračima, vezano uz njihovo glasanje, parlament će manje koristiti verbalno glasanje na sjednicama, a prednost će dati pojedinačnom ili elektronskom glasanju, u svrhu bilježenja i objavljivanja glasanja pojedinih članova na plenarnim sjednicama i sjednicama odbora. Također, parlament će manje koristiti glasanje preko opunomoćenika, i osigurati da se ne postupa u suprotnosti s normama transparentnosti i demokratske odgovornosti.

21. Objavljivanje izvještaja o plenarnim sjednicama

Parlament će pripremati, čuvati i objavljivati izvještaje o plenarnim sjednicama, ponajprije u obliku audio ili video snimki postavljenih na internetu na nekoj stalnoj adresi, kao i u obliku pisanog transkripta.

22. Objavljivanje izvještaja koje sastavlja parlament ili koji su dostavljeni parlamentu

Svi izvještaji koje sastavlja parlament ili za koje postoji zahtjev da se dostave parlamentu, njegovim uredima ili odborima, bit će dostupni javnosti u cijelosti, osim u usko definiranim slučajevima koji su određeni zakonom.

23. Pružanje informacija o proračunu i rashodima

Parlament ima obavezu da javnosti pruži sveobuhvatne i jasne informacije o državnom proračunu i javnim rashodima, uključujući prošle, sadašnje i projicirane prihode i rashode. Također, parlament ima obavezu da objavljuje informacije koje se odnose i na proračun parlamenta, što uključuje i informacije o izvršenju parlamentarnog proračuna, kao i informacije o ponudama i

ugovorima. Ove informacije će biti dostupne javnosti u cijelosti, dosljedno taksativno navedene, i praćene jednostavnim sažecima i objašnjenjima koja će građanima olakšavaju razumijevanje.

24. Objavljivanje imovinskih kartica i osiguravanje integriteta zastupnika

Parlament će osigurati dovoljne informacije koje će građanima omogućiti da donesu informirane sudove o integritetu i časnošću pojedinih zastupnika, uključujući informacije o otkrivanju imovinskom stanju zastupnika, njihovim parlamentarnim troškovima, prihodima koji dolaze iz drugih izvora (van parlamenta), a uključuju kamate, dividende, zakupnine ili druge prihode u naturi.

25. Objavljivanje informacija o neetičnom radu i potencijalnim sukobima interesa

Parlament će usvojiti jasno definirana pravila, kojima će se osigurati objavljivanje informacija potrebnih za zaštitu od stvarnih ili percipiranih sukoba interesa i kršenja etičkih principa, uključujući i relevantne informacije o interakcijama zastupnika s lobistima i grupama za stvaranje pritiska. Parlament će također objaviti informacije o rezultatima eventualnih sudskih ili parlamentarnih istraga i optužnica o neetičnom ponašanju, sukobima interesa ili korupciji.

26. Omogućavanje pristupa arhivskim podacima

Informacije o radu parlamenta s ranijih sjednica će se digitalizirati, a građanima omogućiti besplatan i trajan pristup bez ikakvih pravnih ograničenja ili naknada. U slučaju da parlament ne može digitalizirati i omogućiti javnosti uvid u te informacije, on će surađivati s vanjskim organizacijama koje će te omogućiti širenje informacija u javnosti bez ikakvih ograničenja. Parlament će omogućiti javni pristup parlamentarnoj biblioteci, kako bi zastupnici i javnost mogli pristupiti arhivskim informacijama o radu parlamenta.

Olakšavanje pristupa informacijama o radu parlamenta

27. Omogućavanje pristupa informacijama preko višestrukih kanala informiranja

Parlamenti će omogućiti pristup informacijama o svom radu putem neposrednog promatranja, tiskanih medija, radio i TV emitiranja, interneta ili mobilnih uređaja.

28. Osiguranje fizičkog pristupa

Svim građanima omogućit će se fizički pristup parlamentu i plenarnim sjednicama, koji je moguće ograničiti samo u dokazivim slučajevima zaštite javne sigurnosti ili u ograničenog prostora.

29. Zajamčen pristup medijima

Parlament će omogućiti medijima i nezavisnim promatračima potpuni pristup parlamentarnim zasjedanjima. Kriteriji i postupak za dobivanje odobrenja za prisustvo medija bit će jasno definirani i javno dostupni.

30. Prijenos uživo i prijenos snimljenih materijala za zahtjev

Građanima će biti dostupni prijenosi i snimke parlamentarnih sjednica putem radija, televizije i interneta.

31. Olakšavanje pristupa u cijeloj zemlji

Koliko je to moguće, pristup informacijama o radu parlamenta će biti neograničen zemljopisnim barijerama. Iako korištenje internetskih stranica parlamenata olakšava pristup informacijama o radu parlamenta bez geografskih ograničenja, u zemljama u kojima su pristup internetu i njegovo korištenje ograničeni, parlament će nastojati pronaći načine da javnosti osigura pristup informacijama o radu u cijeloj zemlji.

32. Korištenje jednostavnog jezika

Parlament će osigurati da pravni i tehnički jezik ne budu prepreka građanima koji traže pristup informacijama o radu parlamenta. Premda se prepoznaje nužnost da se u pisanju zakona koristi precizan jezik, parlament ima dužnost da pripremi sažetke i slične alate pisane jednostavnim jezikom, kako bi informacije o radu parlamenta bile dostupne i razumljive zastupnicima i građanima različitog obrazovanja i stručnosti.

33. Korištenje više nacionalnih ili radnih jezika

U slučajevima kada Ustav ili pravilnik o radu parlamenta previđa upotrebu više nacionalnih ili službenih jezika, parlament će poduzeti sve razumne napore da osigura simultani prijevod sjednica i brzi prijevod parlamentarnih zapisnika.

34. Odobravanje slobodnog pristupa

Građanima će pristup informacijama o radu parlamenta, njihovo daljnje korištenje i distribucija biti omogućeni bez ograničenja i bez naknade.

Omogućavanje pristupa informacijama o radu parlamenta putem sredstava elektroničke komunikacije

35. Pružanje informacija u otvorenim i strukturiranim formatima

Informacije o radu parlamenta će biti prikupljane i objavljivane u otvorenim i strukturiranim formatima, kao što je strukturirani XML format, koji se može čitati i obrađivati na računalu, kako bi građani, civilno društvo, privatni sektor i vlasti te informacije mogli jednostavno dalje koristiti i analizirati.

36. Osiguranje tehnološke iskoristivosti

Parlament će omogućiti tehnološku iskoristivost informacija o svom radu, pružajući jasne upute za korištenje svih baza podataka na internetu ili alata koji omogućavaju građanima da dobiju informacije s internetske stranice parlamenta. U slučajevima kada parlament osigurava korisničko sučelje, koristit će najbolje prakse za unaprjeđenje njegove iskoristivosti.

37. Zaštita privatnosti građana

Internetske stranice parlamenta će sadržavati jasnu i sažetu politiku privatnosti, kako bi građani znali kako se koriste njihove privatne informacije. Parlament neće postavljati uvjet u članjivanja ili registracije koji bi ograničavali javni pristup informacijama na internetskim stranicama parlamenta niti dopustiti praćenje osobnih identifikacijskih podataka bez izričite suglasnosti.

38. Korištenje nevlasničkih formata i softvera s otvorenim kodom

Parlament će dati prednost objavi informacija u digitalnom obliku u nevlasničkim formatima s otvorenim kodom, kao i korištenju softverskih aplikacija s otvorenim kodom.

39. Omogućavanje preuzimanja podataka u svrhu daljeg korištenja

Informacije o radu parlamenta će biti jednostavne za preuzimanje s interneta u paketu i u dobro dokumentiranim formatima, kako bi se omogućila jednostavna upotreba tih informacija.

40. Održavanje internetskih stranica parlamenta

Čak i u državama s ograničenim korištenjem interneta, održavanje i redovno ažuriranje sveobuhvatne internetske stranice parlamenta je iznimno važan aspekt otvorenosti parlamenta u modernom, međusobno povezanom svijetu. Parlament će osigurati dostupnost informacija o radu parlamenta u elektroničkom formatu, a distribuciju informacija putem interneta smatrat će se ključnim sredstvom komunikacije.

41. Korištenje jednostavnih i stabilnih mehanizama pretraživanja

Parlament će omogućiti građanima da što jednostavnije i brže pronađu željenu informaciju o radu parlamenta, stvarajući baze podataka koje omogućuju i jednostavne i složeno pretraživanje korištenjem odgovarajućih metapodataka. Informacije će biti dostupne na lokaciji koja se ne mijenja s vremenom; primjerice, na internetskoj stranici sa stalnom adresom.

42. Povezivanje informacija o radu parlamenta

Parlament će nastojati unaprijediti mogućnost građana da pronađu relevantne informacije o radu parlamenta, tako što će povezivati informacije o radu parlamenta s drugim relevantnim informacijama; primjerice, povezivanjem usvojenih propisa sa starijim verzijama zakona, relevantnim izvještajima odbora, stručnim svjedočenjima, predloženim izmjenama i dopunama i dijelovima službenih izvještaja o radu parlamenta koji sadrže zapisnike s parlamentarnih debata o relevantnom propisu.

43. Omogućavanje korištenja servisa za informiranje

Kad je to moguće, parlament će građanima pružiti mogućnost pretplate na usluge informiranja o određenim kategorijama aktivnosti parlamenta putem elektroničke pošte, SMS-a ili drugih tehnologija.

44. Olakšavanje dvosmjerne komunikacije

Parlament će nastojati koristiti alate interaktivnih tehnologija, kako bi poticao mogućnosti građana da pruže korisne doprinose o zakonima i parlamentarnim aktivnostima i olakšaju komunikaciju sa zastupnicima ili osobljem zaposlenom u parlamentu.